

A Fővárosi Ítéltábla
4.Kf.27.125/2012/9. szám

A Fővárosi Ítéltábla az Ügyvédi Iroda (..... ügyintéző: ügyvéd) által képviselt I. rendű és II. rendű felpereseknek, az Ügyvédi Iroda (..... ügyintéző ügyvéd:) által képviselt **Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete** (1013 Budapest, Krisztina krt. 39.) alperes ellen piacfelügyeleti eljárásban hozott közigazgatási határozat felülvizsgálata iránt indult perében a Fővárosi Törvényszék 2012. évi február hó 21. napján kelt 8.K.30.374/2011/19. számú ítélete ellen a felperesek által 20. sorszám alatt előterjesztett és a másodfokú eljárás során 2. sorszám alatt részletesen indokolt fellebbezése folytán az alulírott helyen 2012. évi július hó 4. napján ítélethirdetésre halasztott nyilvános tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az I. és II. rendű felperest, hogy 15 napon belül külön-külön fizessenek meg az alperesnek 30.000 (azaz harmincezer) - 30.000 (azaz harmincezer) forint másodfokú perköltséget, valamint az államnak - az adóhatóság külön felhívására - külön-külön 48.000 (azaz negyvennyolcezer) - 48.000 (azaz negyvennyolcezer) forint fellebbezési illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az alperes 2010. június 17. és július 22. között helyszíni ellenőrzést folytatott a felperesnél, amely során a befektetések közvetett és közvetlen költségeit vizsgálta 2008. - 2010. között egyes negyedévekre vonatkozóan. Ebben az időszakban a

magánágazat és az önkéntes ágazat fedezeti tartalékkal rendelkezett, mely vagyont az I. rendű felperes az Alapkezelő Zrt.-nek (a továbbiakban: Alapkezelő) adott át vagyonkezelésre. A magánágazatra vonatkozóan a fedezeti tartalékon belüli külföldi befektetési alapokban lévő vagyont az I. rendű felperes szinte teljes mértékben a luxemburgi székhelyű és által kibocsátott összesen négy részvényalap „P” sorozatú kollektív befektetési értékpapírjaiba fektette (Külföldi Befektetési Alapok). A fedezeti tartalékon belül a magyar befektetési alapokban lévő vagyon, négy - az Alapkezelő által kezelt - alapban került elhelyezésre (Magyar Befektetési Alapok). A vizsgálat megállapította, hogy a Magyar Befektetési Alapok és a Külföldi Befektetési Alapok összetétele kizárólag a kibocsátási sorozat tekintetében különbözik, illetve további különbség az alapkezelési díj vonatkozásában áll fenn. Az alperes a vizsgált időszakban szűrőpróbaszerűen vizsgálta az egyes Magyar Befektetési Alapok összetételét, és megállapította, hogy gyakorlatilag egyező arányban szerepelnek a Magyar Befektetési Alapokban a Külföldi Befektetési Alapok kollektív befektetési értékpapírai. Megállapította továbbá, hogy a Magyar Befektetési Alapok befektetési jegyeinek lejegyzése többletköltséget eredményezett az I. rendű felperes számára, ugyanis többlet alapkezelési díjfizetési kötelezettség keletkezett ahhoz képest, mintha az I. rendű felperes a Külföldi Befektetési Alapok által kibocsátott kollektív befektetési értékpapírokat közvetlenül vásárolta volna meg, melyre az I. rendű felperes vagyonkezelőjének a 10%-os befektetési korlátra tekintettel lett volna lehetősége. Az alperes megállapításai szerint az I. rendű felperes megsértette a magánnyugdíjpénztárak befektetési és gazdálkodási tevékenységéről szóló 282/2001. (XII.26.) Kormányrendelet (Mbr.) 2/A. számú mellékletének 3. pontját, valamint megkerülte a magánnyugdíjról és a magánnyugdíjpénztárakról szóló 1997. évi LXXXII. törvény (Mpt.) 67.§ (4) bekezdés b) pontjában foglaltakat, amely szerint az állampapírok kivételével az egy kibocsátó által kibocsátott értékpapírba a pénztári eszközök legfeljebb 10%-a fektethető be, az egyidejűleg folytatott közvetlen és közvetett befektetéssel az I. rendű felperes megsértette az Mpt. 66.§ (3) bekezdését is, mely kimondja, hogy a befektetéseket úgy kell megválasztani, hogy az egyes befektetések hozama a lehető legkisebb mértékben függjön más befektetések hozamától. Az önkéntes ágazatra vonatkozóan az alperes megállapította, hogy az I. rendű felperes megkerülte az önkéntes kölcsönös nyugdíjpénztárak befektetési és gazdálkodási szabályairól szóló 281/2001. (XII.26.) Kormányrendelet (Öbr.) 9.§ (1), illetve (2) bekezdésben foglaltakat, mely az Mpt. 67.§ (4) bekezdés b) pontjában foglaltakkal azonos módon rendelkezik a befektetési korlát vonatkozásában. Megállapította azt is, hogy az I. rendű felperes megsértette az Öbr. 1. számú mellékletének 1. e) pontját is, mely az Mbr.-hez hasonlóan a befektetési és vagyonkezelési költségek közötti összhangról rendelkezik. A vizsgálat megállapításaira tekintettel az alperes a 2010. december 16-án kelt JÉ-IV/B-93/2010. számú határozatával kötelezte az I. rendű felperest, hogy az indokolatlan többletköltséget okozó és a befektetési korlát megkerülésével eszközölt befektetéseit szüntesse meg, az indokolatlan többletköltséget mutassa ki és intézkedjen a tagok javára történő megtérítése iránt, kötelezte továbbá az I. rendű felperest, hogy nyújtson be intézkedési tervet a fentiekben foglaltak végrehajtására a felelősök és határidő megjelölésével. Az intézkedési tervnek ki kell

terjednie az indokolatlan többletköltséget okozó és befektetési korlát megkerülésével eszközölt befektetések megszüntetésére, az indokolatlan közvetett befektetés által okozott többletköltség kimutatására a befektetés teljes időszakára 2011. március 31-ig, az indokolatlan közvetett befektetés által okozott többletköltség a Pénztártagok részére történő elszámolására, illetve a vagyonkezelővel szembeni követelések érvényesítésére. Kötelezte továbbá az I. rendű felperest arra, hogy a közvetett befektetések költségeire vonatkozó előírásokat a jövőben tartsa be és az ügyvezető jogszabályban előírt hatáskörét ténylegesen biztosítsa. Kezdeményezte a befektetésekért felelős vezető felmentését. Kötelezte az I. rendű felperest arra is, hogy a tagokkal való elszámolások határidejét a jövőben tartsa be, és az önkéntes ágazatban a tagszervezőkkel kötött szerződéseit a jogszabályi előírásoknak megfelelően módosítsa, a követelések leírása során a jövőben a jogszabályi előírások szerint járjon el, továbbá az adatszolgáltatások adóhatósággal történő egyeztetését a jövőben a jogszabályi előírások szerint végezze el, az adóhatóság részére történő visszautalások határidejét a jövőben tartsa be, az elszámoló egység darabszámának egyezőségét a letétkezelői és pénztári kimutatás között portfólióként állítsa be az egyezőséget igazoló dokumentumokat az alperesnek nyújtsa be, az elszámoló-egységek árfolyamjavítását végezze el. A határozat 10. pontjában kötelezte a II. rendű felperest, mint korábbi ügyvezetőt 1.000.000 forint, az ügyvezetőt 100.000 forint, míg a befektetésekért felelős vezetőt 200.000 forint összegű bírság megfizetésére. Kötelezte végül az igazgatótanács elnökét, hogy a határozatot az igazgatótanács és az ellenőrző bizottsági ülésen a kézhezvételtől számított 15 munkanapon belül, a pénztártagokkal pedig a következő közgyűlésen ismertesse.

A felperesek keresettel támadták az alperesi határozat 1. és 10. pontjában foglaltakat, elsődlegesen ezen kötelezések hatályon kívül helyezését, másodlagosan a hatályon kívül helyezés mellett az alperes új eljárás lefolytatásra történő kötelezését kérték. Harmadlagos kereseti kérelmük a II. rendű felperessel szemben kiszabott bírság mérséklésére irányult. A felperesek álláspontja szerint az alperes hatáskör nélkül hozta meg a határozat 1.a. pontjának utolsó fordulataiban - intézkedjen a kimutatott indokolatlan többletköltségek tagok javára történő megtérítése iránt, és az 1/b. pont bd) alpontjában - intézkedjen a vagyonkezelővel szembeni követelések érvényesítéséről - meghatározott kötelezéseket, ezért ennek érdemi vizsgálat nélküli hatályon kívül helyezést kérték. Hivatkoztak arra, hogy téves és jogszabálysértő az alperes határozata, mert a tőkepiacról szóló 2001. évi CXX. törvény (a továbbiakban: Tpt.). 5. § 67) pontja alapján a Magyar Befektetési Alapok esetében kibocsátónak az egyes befektetési alapok tekinthetők, hiszen ezek bocsátották ki az I. rendű felperes által megvásárolt befektetési jegyeket. Elfogadhatatlan az alperes feltételezése, miszerint az I. rendű felperes eredményét tekintve megkerülte a befektetési korlátra vonatkozó szabályt, mert vagyonának 10% feletti részét egyetlen luxemburgi kollektív befektetési társaságba fektette, mivel nem tükrözi a kérdéses befektetési struktúra valós gazdasági tartalmát és kockázatát. A Magyar Alapok számára, mivel a Külföldi Alapok kollektív befektetési értékpapírjait vették meg, a kockázatot a Külföldi Alapok portfóliójában lévő mögöttes alaptermékek (részvények) jelentik, mert a Magyar Alapok értéke

ténylegesen a Külföldi Alapok mögöttes alaptermékeinek a teljesítményétől függ. Előadták, hogy nem sértették meg a befektetések függetlenségére vonatkozó követelményt, az Mpt. 66. §-ának (3) bekezdésének sérelme csak akkor merülhetne fel, ha az I. rendű felperes olyan befektetési eszközt alkalmazott volna, amelynek a hozama közvetlenül egy másik - nem közvetett - befektetési eszközhozamától függ. Nem sértette meg az I. rendű felperes a közvetlen és a közvetett befektetések költségének összhangjára vonatkozó előírást sem, mivel a jogszabály nem tiltja, sőt kifejezetten megengedi a közvetett befektetések alkalmazását. Hivatkoztak arra is, hogy az alperes nem tárta fel a döntéséhez szükséges tényállást, továbbá eltúlzottnak tartották a II. rendű felperessel szemben kiszabott bírságot, amely összegének megállapításakor az alperes nem vette figyelembe a Psztv. 47. §-ának (4) bekezdésének b)-d) és i) pontjában meghatározott enyhítő körülményt. A perben tett előkészítő iratukban a felperesek nem vitatták az alperes hatáskörének meglétét, azonban hivatkoztak arra, hogy a vonatkozó ágazati jogszabályok az alperes hatáskörébe polgári jogviták eldöntését, a felügyelt intézmények és harmadik személyek közötti polgári jogviszonyok eldöntését nem utalják, ezekre az alperesnek nincs hatásköre. Álláspontjuk szerint az alperes túlterjeszkedett a jogalkotó által számára biztosított hatáskörén, és olyan kötelezést (harmadik személyeket is érintő reparációs kötelezettség) írt elő az I. rendű felperes számára, amelyek meghaladják a közigazgatási hatósági jogkörét.

Az alperes a kereset elutasítását kérte határozata jogszerűségére hivatkozással.

Az elsőfokú bíróság a felperesek keresetét elutasította. A jogorvoslat terjedelmével kapcsolatosan egyetértett a felperesekkel, miután a felperesek perbeli követelése ténybeli és jogi alapjának eredete azonos, a II. rendű felperes marasztalására az I. rendű felperesnél kifogásolt befektetési gyakorlattal összefüggésben került sor, emellett megállapítható, hogy mind az I. rendű, mind a II. rendű felperes a Pp. által biztosított keretek között élt a határozat bírósági felülvizsgálatának kezdeményezésére vonatkozó jogával (4.Kf.27.112/2011.). A felperesek által nem vitatottan az alperes piacfelügyeleti hatóság, amelynek jogalkalmazói körébe tartoznak a Psztv. 4. §-ában felsorolt jogszabályok. Az I. rendű felperes felügyelt pénzügyi intézmény, melyre kiterjednek az ágazati jogszabályok. Az elsőfokú bíróság alperessel egyező álláspontja szerint az Öpt. 65. §-a, illetve az Mpt. 110. §-a biztosít hatósági jogkört arra, hogy az alperes a feladatkörét ellássa, az I. rendű felperes, mint felügyelt intézmény jogszabályi megfeleléségét intézkedések alkalmazásával kikényszerítse. Megítélése szerint az intézkedési tervkészítés körében az alperes pontosan körülírta, hogy annak mire kell kiterjednie, de ebből nem olvasható ki az a tartalom, miszerint az alperes a mellérendelt jogalanyok (I. rendű felperes és a perben nem álló tagjai, továbbá az I. rendű felperes és az ugyancsak perben nem álló Alapkezelő) közötti polgári jogi viszonyát alakította volna, mert a határozat alapján sem a tagok, sem az Alapkezelő jogot, kötelezettséget nem szerzett, a tagok arra sem rendelkeznek jogosítvánnyal, hogy az alperesi határozatot az I. rendű felperestől kikényszerítsék. A határozat csak azt mondta ki, hogy az I. rendű felperes mit tegyen a jogszerű állapot helyreállítása érdekében, az intézkedési tervnek legyen része a tagok érdekében az

igényérvényesítés, de ennek módját nem határozta meg. Az alperes kizárólag a pénztártevékenységre vonatkozó előírások megsértését állapította meg, és az irányadó jogszabályhelyben meghatározott intézkedések is a pénztártevékenységre vonatkozó jogszabályi előírások betartását célozták, arra irányultak, hogy az I. rendű felperes jogszabályi megfelelőségét kikényszerítsék. Az elsőfokú bíróság egyetértett az alperes befektetései korlátra vonatkozó megállapításaival. A felperesi befektetések ténylegesen az csoporthoz kötődtek, az anyavállalat és a leányvállalat gazdaságilag természetesen nem függetlenek egymástól, és a tőkepiaci kockázatok szempontjából ennek van jelentősége. A határozat egyértelműen kimutatta, és alátámasztotta a befektetési korlát megkerülésével kapcsolatos I. rendű felperesi tevékenységet, azt hogy az I. rendű felperes vagyonának 10% feletti részét fektette egyetlen luxemburgi kollektív befektetési társaságba. Az I. rendű felperes egyidejűleg folytatott közvetlen és közvetett befektetéseket, annak ellenére, hogy az Mpt. 66. § (3) bekezdése szerint a befektetéseket úgy kell megválasztani, hogy az egyes befektetések hozama a lehető legkisebb mértékben függjön más befektetések hozamától. Azáltal, hogy az I. rendű felperes által sem vitatottan a Magyar Befektetési Alapok a Külföldi Befektetési Alapok eltérő sorozatú kollektív befektetési értékpapíraiból állnak, a hazai és külföldi befektetés kockázata azonosnak tekintendő, fokozott kockázatot jelent, hogy az I. rendű felperes vagyonának átlagosan 8%-át kitevő Külföldi Befektetési Alapokban lévő kollektív befektetési értékpapírok (közvetlen befektetés) értékének esetleges csökkenése közvetlenül kihat az I. rendű felperes vagyonának több mint 17%-át kitevő Magyar Befektetési Alapokra is. A Magyar Befektetési Alapok árfolyamának alakulása, hozama teljes mértékben a külföldi befektetési alapok hozamától függ, ugyanis ugyanazon Részvények vannak a Külföldi Befektetési Alapok, illetve a Magyar Befektetési Alapok befektetési jegyei mögött. Az elsőfokú bíróság szerint helytállóan értelmezte az alperes, hogy a közvetlenség-közvetettség a befektetési instrumentumok egymáshoz való viszonyát fejezi ki (A befektetési jegy - miután más kibocsátók papírjaiból összeállított portfóliót takar - közvetett befektetésnek minősül azokhoz képest.) A magyar alapoknál jegyzett papírok a külföldi alapok viszonylatában közvetett befektetések, a lényeg az, hogy ugyanazt a kockázatot képviselik. Az egy kibocsátóra vonatkozó limitet tartalmazó Mpt. 67. § (4) bekezdés b) pontja, illetve a 66. § (3) bekezdése együttesen alkalmazandó, tehát ebben a két jogszabályhelyben foglalt előírást az I. rendű felperesnek egyidejűleg kell teljesítenie. Álláspontja szerint a befektetési alapok befektetési jegyei önmagukban is közvetett befektetések, melyekből nem következik, hogy a befektetési jegyekből összeállított befektetési jegy ne tartozna a törvény hatálya alá, és a költségösszhangnak ne kellene érvényesülnie. Az indokolatlan többletköltséggel kapcsolatban rámutatott arra, hogy az I. rendű felperes 2011. június 30-án jóváhagyásra benyújtotta az alpereshez a határozat 1/b. pontja szerint elkészített intézkedési tervét, mely szerint az indokolatlan többletköltséget okozó befektetéseit 2011. június 30-ával megszünteti, a többletköltség kimutatását a határozatban megjelölt határidőben elvégzi, a kimutatott követelést a vagyonkezelővel szemben oly módon érvényesíti, hogy már eljár a követelés biztosítása iránt. Az alperes helytállóan állapította meg, hogy az I. rendű felperes indokolatlan költségeket okozott tagjainak azzal, hogy a perbeli

befektetési jegyekbe nem közvetlenül, hanem közvetetten fektetett be, a jogellenes befektetéseket a felperes megszüntette és a határozatban foglaltakat követve a többletköltséget is kimutatta, így megalapozatlanul hivatkozik az I. rendű felperes a tényállás feltáratlanságára. Az elsőfokú bíróság szerint az alperes a határozathozatalhoz szükséges mértékben feltárta a tényállást, minden jogilag releváns tény, körülményt értékelte. Az eljárási jogszabálysértésekre való I. rendű felperesi hivatkozás kapcsán kifejtette, hogy az eljárásjogi szabályok az alperes által lefolytatott közigazgatási eljárásban nem sérültek. A Legfelsőbb Bíróság EBH2004.1181. számú döntésében foglaltak figyelembevételével megállapította, hogy a határozat számot adott a mérlegelés szempontjairól is, a bíróság összege a törvényes kereten belül került kiszabásra.

A felperések kiegészített fellebbezésükben az elsőfokú ítélet kereseti kérelmüknek megfelelő megváltoztatását kérték, hivatkozva arra, hogy ítélet egyes megállapításai iratellenesek és jogszabálysértőek. Álláspontjuk szerint az alperes túllépte a jogszabályok által biztosított jogalkalmazói hatáskörét, amikor arra kötelezte az I. rendű felperest, hogy tagjai számára térítse meg az okozott többletköltséget, illetve, amikor arra kötelezte, hogy a többletköltségből fakadó igényeket érvényesítsen a perben nem álló Alapkezelővel szemben. A határozat ezen kötelezésével kártérítési kötelmet kívánt keletkeztetni az I. rendű felperes és tagjai között, illetve azt a kötelezettséget rója az I. rendű felperesre, hogy másik magánjogi jogalannyal (a perben nem álló Alapkezelővel) szemben valamiféle polgári jogi követelést érvényesítsen. E körben hivatkozott a Fővárosi Ítéltábla 4.Kf.27.112/2011/7.számú ítéletében foglaltakra. Utalt arra is, hogy a pénztárgyak védelme érdekében a jogalkotó megadta az alperesnek azokat a hatásköröket, amelyekkel élhet, ezt azonban nem lehet kiterjesztően értelmezni, és nem jelenti azt, hogy a jogalkalmazó „bármilyen” eszközzel felléphet ezen célok kikényszerítése végett. A befektetések kockázatosága kapcsán az elsőfokú ítélet iratellenesen állapította meg, hogy az I. rendű felperes befektetései az csoporthoz kötődtek volna, mivel nem eszközölt olyan befektetést, amely esetében az „..... csoporthoz” tartozó entitás lenne a kibocsátó. A befektetési alapok - annak ellenére, hogy nevükben szerepel az mozaikszó - ténylegesen nincsenek anyavállalat-leányvállalat kapcsolatban a hollandiai központú ING vállalatcsoporttal. Kifejtette, hogy jelen esetben a közvetlen befektetési eszközökből álló portfólió esetében a befektetési korlát sérelme - az eszközök diverzifikációja folytán - fel sem merülhet, e tekintetben is jogszabálysértő az ítélet. Elfogadhatatlan az alperes érvelése, hogy irreleváns lenne a mögöttes portfólió diverzifikáltsága, mivel az I. rendű felperes tagjainak kockázatát a kérdéses befektetések végső részvényportfóliója alapján kell megítélni. A költségösszhang szabályának megsértése körében utalt arra, hogy az elsőfokú bíróság nem vizsgálta, hogy a befektetési limitre vonatkozó szabály milyen célból született és miként értelmezhető, adótnak fogadta el a többletkezelési-díj fennállását és ezzel magyarázza a szabálysértést. Álláspontja szerint az alperesi határozat a jogszabályok által megkívánt mértékben nem végezte el az összehasonlítást, ugyanis a Magyar Befektetési Alapok esetében a Külföldi Befektetési Alapok alapkezelési díja felett keletkezett „többlet alapkezelési díjat „ tekintette az összhang sérelmét megvalósító elemnek, azaz egy többszörösen

közvetett befektetés költségét hasonlította össze egy közvetett befektetés költségeivel. Súlyosan iratellenes az elsőfokú ítélet megállapítása, mivel az I. rendű felperes soha nem készített a határozat megállapításainak elfogadását sugalló intézkedési tervet és többletköltség kimutatást. Utalt arra is, hogy bármiféle többletköltséggel kapcsolatos számítást csak azt követően tartana megfelelőnek, ha a számítás jogalapja tekintetében jogerős bírósági iránymutatás állna rendelkezésre. Változatlanul hivatkozott a tényállás feltáratlanságára, illetőleg arra is, hogy a II. rendű felperes terhére kiszabott bírság eltúlzott és jogszabálysértő, mivel az alperes figyelmen kívül hagyott releváns enyhítő körülményeket.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében - fenntartva a per során kifejtett érveit - az elsőfokú ítéletnek helyes indokok alapján történő helybenhagyását kérte.

A felperések fellebbezése nem alapos.

A Fővárosi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság a fellebbezési eljárás terjedelmét a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. tv. (a továbbiakban: Pp.) 247. §-a (2) bekezdésére figyelemmel - alkalmazva a Pp. 253. §-ának (3) bekezdését - a felperések fellebbezésében előadottak szerint határozta meg. Ennek során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a Pp. 206. §-ában foglaltaknak megfelelően, a rendelkezésre álló peradatok és bizonyítéknak egyenként és a maguk összességében való értékelése alapján a tényállást helyesen rögzítette, az abból levont jogi következtetései okszerűek, kellő részletességgel kerültek kifejtésre, amelynek eredményeként a felperések keresetének elutasítása megalapozott és jogszerű volt. A felperések fellebbezésükben az elsőfokú eljárásban előterjesztett kereseti kérelmükben foglaltakhoz képest olyan új tényt, illetve körülményt vagy bizonyítékot nem jelöltek meg, amely az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését, illetve a harmadlagos kereseti kérelemnek megfelelő megváltoztatását eredményezhetné. A Fővárosi Ítéltábla ezért az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 254. §-ának (3) bekezdése alapján, helyes indokaira tekintettel helybenhagyta. A helytálló indokokat a másodfokú bíróság nem ismétli meg, a fellebbezésben foglaltakra figyelemmel azonban a következőket hangsúlyozza.

A Pp. 339. § (1) bekezdése értelmében az ügy érdemére kiható eljárási szabálysértés miatt hatályon kívül helyezésnek csak akkor van helye, ha ez a döntés érdemére is kihatott. Az elsőfokú bíróság helytállóan rögzítette, és helyesen állapította meg, hogy az alperes nem sértette meg a Ket. 50. §-ában foglalt tényállás-tisztázási kötelezettségét, a határozathozatalhoz szükséges mértékben a tényállást feltárta, valamennyi jogilag releváns tényt és körülményt értékelt. Okszerűen következtetett arra is, hogy a felperések nem adtak elő olyan súlyos, a perben nem orvosolható és a határozat érdemét érintő eljárási hibát, amely az alperesi határozat hatályon kívül helyezését megalapozhatná.

A pénzügyi szabályozás egyik célja a pénzügyi szervezetek ügyfeleinek érdekvédelme, a piac átláthatóságának biztosítása, a piaci verseny tisztaságának

megőrzése, ennél fogva az alperesnek, mint piacfelügyeleti hatóságnak jogkörénél fogva törvényben rögzített feladata és kötelezettsége, hogy a pénztártagok védelme érdekében fellépjen, ezért az alapkezelő számára kifizethető díjazás, a befektetésekkel kapcsolatos rendelkezések az alperes jogalkalmazói körébe utalt jogszabályi rendelkezések, és azok kikényszerítésére törvényi felhatalmazás alapján hatáskörrel rendelkeznek. A Fővárosi Ítélőtábla - elsőfokú bírósággal - egyező álláspontja szerint az alperes az Mpt. 110. § (1) bekezdés b) pontja és az Öpt. 65. § (3) bekezdés b) pontja szerinti hatósági jogkörében járt el a jogszerű állapot helyreállítása érdekében, nem kártérítésre, hanem a törvényesség biztosítására alkalmazott intézkedést, amelyet a hatásköri szabályok egyértelműen lehetővé tesznek számára olyan kötelezettségek tekintetében, amelyek ellátása az I. rendű felperes, mint magánnyugdíjpénztár törvényi kötelezettsége, a prudens gazdálkodás kívánalma. A másodfokú bíróság megítélése szerint ezért az intézkedési tervkészítési kötelezettség minden olyan körülményre kiterjedhet, amely a jogellenesség felszámolásához szükséges, az nem korlátozódik csak és kizárólag az Mpt.-ben és Öpt.-ben taxatív felsoroltakhoz, hanem a keretjogszabály rendelkezései szerint minden olyan intézkedést, illetve kötelezést is magában foglal, amely a jogszerű állapot helyreállítása érdekében a jogalkalmazói körbe utalt szabályoknak megfelel. Fentiekből következően az alperes által előírt intézkedési tervkészítés körében az alperes nem lépte túl a jogszabályok szerinti hatósági jogkörét - ahogyan arra az elsőfokú ítélet is utal -, az intézkedési tervből nem következik a felperesek által tulajdonított tartalom, miszerint az alperes a mellérendelt jogalanyok közötti polgári jogviszonyt alakította volna. A magyar nyelv szabályait is figyelembe véve az alperesi határozat 1/b) pontjában írt kötelezések csak azt írták elő, hogy az I. rendű felperes mit tegyen meg a jogszerű állapot érdekében, de arra a Fővárosi Ítélőtábla megítélése szerint nem vonatkozott, hogy a pénztár a jogellenes magatartásból harmadik személyre háruló vagyoni hátrányt térítse meg, továbbá az sem olvasható ki, hogy a vagyonkezelővel szemben hogyan, milyen módon érvényesítsen követelést. Ahogyan arra az elsőfokú bíróság is helyesen következtetett az alperes kizárólag a pénztártevékenységre vonatkozó előírások megsértése miatt, az irányadó jogszabályok szerinti intézkedési kötelezettsége körében azt írta elő határozatában, hogy az intézkedési tervnek legyen része az 1/b. pont bc) és bd) alpontjában rögzített igényérvényesítés, melynek módját az alperes az I. rendű felperes belátására bízta.

A befektetési korlátra vonatkozó felperesi fellebbezés kapcsán utal a másodfokú bíróság az alperesi vizsgálat megállapításaira (vizsgálati jelentés 322.pont), valamint a határozat 1/b. táblázatában foglaltakra, melyek egyértelműen kimutatták és alátámasztották, hogy az I. rendű felperes csak formálisan tett eleget a jogszabályban foglalt kötelezettségének, valójában azonban a befektetési korlát megkerülésével kapcsolatos tevékenységet folytatott, mivel vagyonának 10% feletti részét fektette egyetlen luxemburgi kollektív befektetési társaságba. Nem vitásan megállapítható, hogy az I. rendű felperes egyidejűleg folytatott közvetlen és közvetett befektetéseket, mely tevékenysége az Mpt. 66. §-ának (3) bekezdésében foglaltak megsértését jelenti. A Magyar Befektetési Alapok árfolyamának alakulása, hozama teljes mértékben a külföldi befektetési alapok hozamától függött, mivel

ugyanazon részvények álltak a Külföldi Befektetési Alapok, illetve a Magyar Befektetési Alapok befektetési jegyei mögött. E tény a felperes sem az alperesi hatósági, sem a bírósági eljárásban nem vitatta.

Kiemelendőnek tartja a másodfokú bíróság az ítélet 16. oldal utolsó bekezdésében foglaltakat, amennyiben egy befektetési jegy nem elsődleges alaptermékek portfóliója, hanem mások által kibocsátott, de azonos alaptermékekből összeállított portfóliókat tartalmazó befektetési jegyek deriváltja, akkor valójában nem befektetési szintekről, hanem a befektetési korlát kikerüléséről van szó miként az a perbeli esetben is történt.

A másodfokú bíróság egyetértett azzal, hogy a befektetési alapok befektetési jegyei önmagukban is közvetett befektetések, amely azt jelenti, hogy ez esetben is érvényesülnie kell a költségösszhangnak, amely szabály megtartását az I. rendű felperes nem vitatta. Erre tekintettel a felperesek érvelése - nevezetesen, hogy létezik olyan befektetés, a perbeli, amelynek költséghatékonyságát a jogalkotó nem vonta szabályozási körébe - nem elfogadható, mivel tény, hogy a pénztár a többszörösen közvetett befektetését a befektetési korlát túllépésével, illetve a vonatkozó jogszabályok megsértése mellett eszközölte. Az alperes helyesen mutatott rá, hogy a költségösszhang értelme az, hogy a közvetett befektetés tényleges költsége csak akkor haladhatja meg az alternatív közvetlen befektetés becsülhető költségét, ha annak többletköltsége előzetesen indokolható. A perbeli esetben nem erről volt szó, ezzel kapcsolatban az I. rendű felperes nem bizonyította a pénztártagoknak okozott költségtöbblet indokoltságát, és nem adott elfogadható választ arra, hogy az összhangszabály betartása mellett miért vásárolt drágábban, ahelyett, hogy olcsóbban vásárolt volna, amelyre egyébként az Alapkezelőjének módja lett volna.

Az intézkedési-tervben foglaltak kapcsán nem fogadta el a Fővárosi Ítéltábla a felperesek által előadottakat, mivel tény, hogy az I. rendű felperes az alperesi határozatban megállapított jogsértést elkövette, a határozatban foglaltak szerint az alpereshez jóváhagyásra benyújtott intézkedési-tervében elkészítette a befektetés teljes időszakára vonatkozó többletköltség-kimutatást, ezzel maga is elismerte a tagoknak okozott indokolatlan többletköltséget, melyre figyelemmel megalapozatlan az a fellebbezési hivatkozás, hogy bármiféle többletköltség-számítást csak a jogerős jogalap után tartana megfelelőnek. Utalva az elsőfokú ítéletben foglaltakra, az alperes helyesen hivatkozott arra, hogy a befektetések költségstruktúrájának utólagos elemzése nem az alperes, hanem az I. rendű felperes feladata.

A II. rendű felperes terhére kiszabott bírság tekintetében a felperesek hivatkoztak arra, hogy annak mértéke eltúlzott és az alperes által kellően meg nem indokolt volt, mivel figyelmen kívül hagyott releváns enyhítő körülményeket. A másodfokú bíróság álláspontja szerint a mérlegelés során hozott alperesi rendelkezést az elsőfokú bíróság helytállóan értékelte, annak következtetéseivel egyetértett. Az alperesi szankció megfelelt a Psztv. rendelkezéseinek és a mérlegelés követelményeinek, ezért megváltoztatásának nincs indoka és jogalapja.

A felperesek fellebbezése nem vezetett sikerre, ezért az alperes másodfokú eljárásban felmerült költségének megfizetésére a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 78. §-ának (1) és (2) bekezdése, valamint a Pp. 82. §-ának (2) bekezdése alapján rendelkezett, míg az illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt fellebbezési illeték viselésére az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 46. §-ának (1) bekezdése szerint a 6/1986. (VI.26.) IM. számú rendelet 13. §-ának (2) bekezdése alapján kötelesek.

Budapest, 2012. évi július hó 4. napján

dr. Rothermel Erika s.k. a tanács elnöke,
dr. Matheidesz Ilona s.k. bíró

dr. Rácz Krisztina s.k. előadó bíró,

A kiadmány hitelül: